

CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN VÀ TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH**ĐẤU TRANH BẢO VỆ, VẬN DỤNG VÀ PHÁT TRIỂN SÁNG TẠO CHỦ NGHĨA MÁC-LÊNIN, TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH TRONG CÔNG CUỘC ĐỔI MỚI****BÙI BÌNH PHONG ^(*)**

Chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh là vũ khí tinh thần của giai cấp công nhân và nhân dân Việt Nam, được Đảng ta xác định là nền tảng tư tưởng, lý luận của Đảng và cách mạng Việt Nam, là tài sản tinh thần vô cùng quý giá của Đảng và dân tộc ta. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã kế thừa và phát huy các giá trị truyền thống tốt đẹp của dân tộc, tiếp thu tinh hoa văn hóa nhân loại, nắm bắt sâu sắc bản chất khoa học, cách mạng và nhân văn, tinh thần biện chứng, thế giới quan, nhân sinh quan, phương pháp luận của học thuyết Mác-Lênin, vận dụng và phát triển sáng tạo vào điều kiện cụ thể của nước ta.

Thắng lợi của cách mạng Việt Nam trước hết chính nhờ vũ khí tư tưởng không gì thay thế được là chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và đường lối cách mạng đúng đắn, sáng tạo của Đảng. Trong khi giải quyết những vấn đề cơ bản của cách mạng Việt Nam, Chủ tịch Hồ Chí Minh không chỉ vận dụng mà còn góp phần phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin trên hàng loạt vấn đề quan trọng, đặc biệt là lý luận về giải phóng dân tộc, quá độ lên chủ nghĩa xã hội ở các nước thuộc địa không trải qua chế độ tư bản chủ nghĩa. Phải khẳng định một cách dứt khoát rằng không có sự vận dụng và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin sẽ không có thắng lợi của cách mạng Việt Nam. Chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh mãi mãi soi đường cho sự nghiệp cách mạng của Đảng và nhân dân ta.

Ngày nay, trong khi tiếp tục đẩy mạnh toàn diện công cuộc đổi mới cả bề rộng lẫn chiều sâu, với tình hình thế giới có nhiều diễn biến phức tạp mới, tiềm ẩn nhiều bất trắc khó lường, những vấn đề mới đặt ra ngày càng nhiều, đòi hỏi cần phải làm sáng tỏ, thì việc tổng kết thực tiễn, vận dụng và phát triển sáng tạo lý luận càng trở nên cấp bách. Mặt khác, các thế lực thù địch thực hiện âm mưu “diễn biến hòa bình”, hòng làm chúng ta đi chệch hướng, thay đổi chế độ chính trị ở nước ta, thì việc đấu tranh bảo vệ, vận dụng và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh càng hết sức có ý nghĩa, trở thành nhiệm vụ hàng đầu và thường xuyên trong công tác chính trị, tư tưởng và lý luận của toàn Đảng, toàn dân và toàn quân.

Không chỉ có các thế lực thù địch chống phá, mà “trong nội bộ, những biểu hiện xa rời mục tiêu của chủ nghĩa xã hội, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” có những diễn biến phức tạp”⁽¹⁾. Đại hội XI của Đảng đánh giá “công tác lý luận đã chủ động nghiên cứu nhiều vấn đề lý luận và thực tiễn của công cuộc đổi mới, diễn biến mới của tình hình thế giới; giá trị khoa học, cách mạng của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh. Tuy nhiên, chưa làm sáng tỏ được một số vấn đề về Đảng cầm quyền, về chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở nước ta. Tính chiến đấu, tính thuyết phục, hiệu quả của công tác tư tưởng còn hạn chế; thiếu sắc bén trong đấu tranh chống âm mưu, thủ đoạn

⁽¹⁾ Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011, tr.185.

(*) PGS.TS Viện Hồ Chí Minh, Học viện Chính trị - Hành Chính quốc gia Hồ Chí Minh

“diễn biến hòa bình”. Tình trạng suy thoái về tư tưởng, chính trị, đạo đức, lối sống trong một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên và tình trạng tham nhũng, lãng phí, quan liêu, những tiêu cực và tệ nạn xã hội chưa được ngăn chặn, đẩy lùi mà còn diễn biến phức tạp”. Kết luận của Đảng ở Đại hội XI cho thấy việc đấu tranh bảo vệ, vận dụng và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh với tư cách là nền tảng tư tưởng của Đảng và cách mạng Việt Nam là một việc làm thiết thực, trọng yếu. Bởi vì, kiên định mục tiêu và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở nước ta phải trên nền tảng chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh.

Vận dụng và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh không thể chỉ bằng tình cảm kính yêu các bậc thầy, bởi tư tưởng của các ông đã trở thành giá trị và tài sản quý báu của nhân loại. Trên cơ sở nắm chắc bản chất khoa học và cách mạng, nắm những nội dung cốt lõi và phương pháp luận cơ bản của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh để vận dụng đúng đắn, sáng tạo. Mặt khác, muốn vận dụng tốt và phát triển đúng lại phải nắm vững những quan điểm có tính phương pháp luận.

Thứ nhất, quan điểm lý luận gắn với thực tiễn. Hiện nay, bối cảnh thế giới và Việt Nam có nhiều thay đổi. Yêu cầu và nhiệm vụ đặt ra cho Đảng, dân tộc và đất nước được xác định cụ thể, đó là tiếp tục đẩy mạnh toàn diện công cuộc đổi mới, tạo nền tảng để đến năm 2020 nước ta cơ bản trở thành nước công nghiệp theo hướng hiện đại. Vì vậy, phải vận dụng lập trường, quan điểm, phương pháp của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh để áp dụng một cách sáng tạo học thuyết của các ông vào hoàn cảnh cụ thể của tình hình mới.

Thứ hai, quan điểm lịch sử - cụ thể. Với tư cách là nền tảng tư tưởng của Đảng và cách mạng Việt Nam, chúng ta hiểu chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh là nắm những nguyên lý cơ bản, những nội dung cốt lõi và đích thực, ở sự nghiệp và phong trào cách mạng mà các ông để lại, ở mục tiêu mà các ông thể hiện nhất quán cả cuộc đời đấu tranh là giải phóng dân tộc, giải phóng giai cấp, giải phóng xã hội, giải phóng con người. Cần phải nắm vững những nguyên lý cơ bản còn nguyên giá trị của các ông như học thuyết về hình thái kinh tế - xã hội;

học thuyết về giá trị thặng dư, về sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân; tư tưởng về độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội, v.v..

Mặt khác, vừa là những nhà chiến lược thiên tài vừa là những nhà sách lược tài ba, các ông biết ứng xử một cách khéo léo, tài tình với từng đối tượng, trong những không gian và thời gian nhất định. Mỗi sự kiện, câu nói của các ông có nhiều tầng ý nghĩa, cần phải được đặt vào hoàn cảnh cụ thể và rút ra giá trị đích thực của nó. Một khía cạnh khác, đó là tư tưởng của các ông là sản phẩm của một giai đoạn lịch sử cụ thể. Vì vậy, có những luận điểm trước kia đúng, nhưng điều kiện lịch sử hiện nay đã thay đổi, không còn phù hợp, cần phải được bổ sung, phát triển hoặc thay đổi.

Thứ ba, quan điểm toàn diện và hệ thống. Học thuyết của các ông là một hệ thống quan điểm toàn diện và sâu sắc về các vấn đề chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội, dân tộc và quốc tế, cá nhân và cộng đồng, quá khứ, hiện tại và tương lai, truyền thống và hiện đại, v.v.. Hệ thống quan điểm đó thể hiện một cách nhất quán, nhưng có hạt nhân cốt tủy là đem lại hạnh phúc và sự phát triển toàn diện cho con người. Muốn thực hiện được điều đó thì phải xây dựng chủ nghĩa xã hội khoa học. Phải nhìn nhận ở nội dung cốt lõi đích thực này thì việc vận dụng mới đạt kết quả.

Thứ tư, quan điểm kế thừa và phát triển. Lý luận nào cũng không phải đã “xong xuôi hẳn” như cách nói của Lênin, mà đều có sự kế thừa và phát triển vì thực tiễn phong phú, đa chiều luôn luôn vận động. Thế giới và đất nước ngày nay đang đặt ra nhiều vấn đề mới và phức tạp, đòi hỏi cần được giải quyết sáng tỏ về mặt lý luận để đưa đất nước phát triển. Thực tiễn đổi mới của đất nước đòi hỏi phải phát triển học thuyết Mác - Lênin, Hồ Chí Minh. Trong phát triển có kế thừa, trong kế thừa có phát triển. Kế thừa đúng thì phát triển tốt, phát triển tốt tức là kế thừa tốt. Kế thừa và phát triển nhằm đạt được mục tiêu, lý tưởng mà các ông đã vạch ra. Theo tinh thần “đi bất biến ứng vạn biến”, cần phải nhận thức khoa học rằng đích chỉ có một, mục đích là bất di, bất dịch; nguyên tắc phải vững chắc, con đường để đạt mục đích thì có nhiều, sách lược thì linh hoạt. V.I. Lênin dạy rằng, phải biết “thay đổi sách lược, chọn một con đường khác để đi tới đích của chúng ta, nếu con đường cũ, trong một thời gian nhất định nào đó, xem ra

không thích hợp nữa, không đi theo được nữa”⁽²⁾. Hồ Chí Minh chỉ rõ: “Ta không thể giống Liên Xô, vì Liên Xô có phong tục tập quán khác, có địa lý lịch sử khác... Ta có thể đi con đường khác để tiến lên chủ nghĩa xã hội”⁽³⁾. Như vậy, kế thừa và phát triển vừa phải tìm ra luận điểm mới vừa có cách làm mới nhưng phải trung thành với triết lý phát triển của các ông. Phải vận dụng tinh thần và phương pháp của các ông để phát hiện ra quy luật phát triển của công cuộc đổi mới ở Việt Nam nhằm đạt được mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh.

Trong đấu tranh bảo vệ, vận dụng và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, thì nhiệm vụ hàng đầu và thường xuyên là phải đấu tranh chống các luận điệu thù địch, các hành động xuyên tạc, bóp méo, cắt xén tư tưởng Hồ Chí Minh hoặc đối lập tư tưởng Hồ Chí Minh với chủ nghĩa Mác - Lênin, thực chất là nhằm phủ nhận, xóa bỏ chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh với tư cách là nền tảng tư tưởng của Đảng và cách mạng Việt Nam.

Muốn làm được điều này cần nắm chắc bản chất khoa học và cách mạng của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh.

Ở điểm này, cần chống hai khuynh hướng sai lầm. *Một là*, nghiên cứu hời hợt, thiếu toàn diện, thiếu sâu, mới dừng lại ở bề mặt câu chữ, chưa đi đến tận cùng các tầng bản chất, những hạt nhân căn cốt trong học thuyết của các ông. *Hai là*, bình luận chủ quan, thiếu cơ sở khoa học, không căn cứ vào các nguồn tư liệu chính thống, không đúng với cuộc đời, sự nghiệp, tư tưởng của các ông.

Đồng thời phải luôn luôn kế thừa và phát triển sáng tạo tư tưởng của các ông trong điều kiện mới, đưa những tư tưởng đó vào cuộc sống. Phải hiện thực hóa chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh trong mọi mặt của đời sống kinh tế - xã hội trong công cuộc đổi mới hôm nay. Cách mạng là sáng tạo. Chân lý là cụ thể. Thực tiễn là thước đo chân lý. Chỉ khi nào chúng ta giành được thắng lợi hàng ngày trong công cuộc đổi mới thì đó mới là cách tốt nhất để đấu tranh chống lại các luận điệu thù địch, bảo vệ chủ

nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh.

Hiện nay, các thế lực thù địch đang tìm mọi cách xuyên tạc, bóp méo đi đến phủ nhận thành quả cách mạng và kháng chiến của dân tộc; phủ nhận, bôi đen những thành quả của chủ nghĩa xã hội, của công cuộc đổi mới, đòi xóa bỏ vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam. Đồng thời không thể xem thường, phải cảnh giác “trong nội bộ, những biểu hiện xa rời mục tiêu của chủ nghĩa xã hội, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” có những diễn biến phức tạp”⁽⁴⁾. Vì vậy, phải tích cực, thường xuyên đấu tranh có hiệu quả chống lại tư tưởng cơ hội “tả”, “hữu khuynh”, bảo thủ, xét lại, giáo điều và âm mưu “diễn biến hòa bình” do các thế lực thù địch gây ra.

Trong cuộc đấu tranh tư tưởng cam go, quyết liệt và lâu dài này, việc thường xuyên học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức và phong cách Hồ Chí Minh chiếm một vị trí hết sức quan trọng. Chúng ta học tập, nghiên cứu tư tưởng Hồ Chí Minh là để vận dụng vào công cuộc đổi mới nhằm tổng kết thực tiễn, đúc kết lý luận, soi sáng và giải quyết những vấn đề đang đặt ra cho đất nước trong bối cảnh mới. Muốn làm được điều đó, mỗi cán bộ, đảng viên phải thật sự thấm nhuần đạo đức cách mạng, phải thật sự cần kiệm liêm chính, chí công vô tư, chống tham ô, tham nhũng, lãng phí, quan liêu; phải hết lòng, hết sức phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân; phải xây dựng Đảng ta thật sự trong sạch, vững mạnh, là đạo đức, là văn minh; phải xứng đáng là vừa người lãnh đạo vừa là người đầy tớ thật trung thành của nhân dân. Đây là thước đo quan trọng nhất chứng tỏ việc trung thành, bảo vệ, vận dụng và phát triển sáng tạo tư tưởng Hồ Chí Minh.

Dưới ánh sáng Đại hội XI của Đảng, trong giai đoạn hiện nay, cần vận dụng và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh trên một số nội dung chủ yếu sau

Một là, kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội. Thắng lợi của Cách mạng Tháng Tám năm 1945, các cuộc kháng chiến chống xâm lược và những thành tựu quan trọng trong công cuộc đổi mới là minh chứng hùng hồn cho tính đúng đắn của tư tưởng Hồ Chí Minh về độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã

⁽²⁾ V.I. Lênin: Toàn tập, Nxb. Tiến bộ, Mátxcova, 1978, t.44, tr.189.

⁽³⁾ Hồ Chí Minh: Toàn tập, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 1996, t.8, tr.227.

⁽⁴⁾ Đảng Cộng sản Việt Nam: Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI, Sdd, tr.185.

hội. Phải giữ vững độc lập dân tộc để có điều kiện xây dựng chủ nghĩa xã hội và phải thực hiện thắng lợi công cuộc đổi mới theo con đường xã hội chủ nghĩa làm cơ sở bảo đảm cho độc lập dân tộc. Xây dựng chủ nghĩa xã hội và bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa là hai nhiệm vụ chiến lược có mối quan hệ hữu cơ, chặt chẽ với nhau. Muốn làm được điều này phải giáo dục lòng yêu nước cho mỗi con người Việt Nam và gắn chủ nghĩa yêu nước với lý tưởng xã hội chủ nghĩa.

Hai là, quán triệt tư tưởng Hồ Chí Minh: sự nghiệp cách mạng là của nhân dân, do nhân dân, vì nhân dân. Nhân dân là người làm nên những thắng lợi lịch sử. Toàn bộ hoạt động của Đảng phải xuất phát từ lợi ích và nguyện vọng chính đáng của nhân dân. Đảng cầm quyền để dân làm chủ và dân là chủ, là gốc. Chính phủ là công bộc của dân. Sức mạnh của Đảng và Chính phủ là ở sự gắn bó mật thiết với nhân dân, trọng dân, tin dân, hiểu dân, học dân, có trách nhiệm với dân, chống quan liêu, tham nhũng, lãng phí. “Cách xa dân chúng, không liên hệ chặt chẽ với dân chúng, cũng như đứng lơ lửng giữa trời, nhất định thất bại”⁽⁵⁾.

Ba là, không ngừng củng cố tăng cường đoàn kết theo tư tưởng Hồ Chí Minh: “Đoàn kết, đoàn kết, đại đoàn kết / Thành công, thành công, đại thành công”. Đoàn kết là một truyền thống cực kỳ quý báu của dân tộc và của Đảng ta. Ngày nay, phải thực hành đoàn kết thật sự trong Đảng, đoàn kết toàn dân, đoàn kết dân tộc, đoàn kết quốc tế.

Phải kết hợp sức mạnh dân tộc với sức mạnh thời đại, sức mạnh trong nước với sức mạnh quốc tế trên tinh thần kiên định ý chí độc lập, tự chủ; phát huy cao độ nội lực, đồng thời tranh thủ ngoại lực, nêu cao tinh thần hợp tác và hội nhập quốc tế.

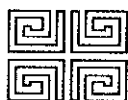
Bốn là, xây dựng con người mới, phát huy nguồn lực con người theo tinh thần con người là trung tâm của chiến lược phát triển, đồng thời là chủ thể phát triển. Tư tưởng Hồ Chí Minh về chiến lược “trồng người” phải được phát huy cao độ để có một nguồn nhân lực chất lượng

cao, trước hết và xuyên suốt là đội ngũ cán bộ quản lý và quản trị, đáp ứng đòi hỏi của sự nghiệp đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước.

Năm là, tiếp tục nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng; đẩy mạnh xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa. Sự lãnh đạo đúng đắn của Đảng là nhân tố hàng đầu quyết định thắng lợi của cách mạng. Năng lực lãnh đạo, cầm quyền của Đảng phải được thể hiện ở năng lực trí tuệ, bản lĩnh chính trị, phẩm chất đạo đức, khả năng tổ chức và phương pháp, phong cách lãnh đạo, làm việc. Đường lối của Đảng phải xuất phát từ thực tế, tôn trọng quy luật khách quan, thuận lòng dân và hợp xu thế thời đại. Đảng phải phòng và chống nguy cơ sai lầm về đường lối, tệ quan liêu và sự thoái hóa, biến chất của cán bộ, đảng viên. Đảng không có lợi ích nào khác ngoài việc phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân.

Xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của nhân dân, do nhân dân, vì nhân dân thì nội dung cốt lõi là quyền lực nhà nước thuộc về nhân dân; Chính phủ phục vụ dân; từ Chủ tịch đến Bộ trưởng, thứ trưởng và các nhân viên Chính phủ là đầy tớ của dân. Nâng cao vai trò và hiệu lực quản lý kinh tế - xã hội của Nhà nước phù hợp với yêu cầu phát triển kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa. Tăng cường tính dân chủ, công khai và pháp quyền trong điều hành của Chính phủ.

Tóm lại, đấu tranh chống lại các luận điểm thù địch, bảo vệ và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh là những nhiệm vụ gắn bó chặt chẽ với nhau. Thế giới còn nhiều đổi thay nhưng di sản Mác - Lênin, Hồ Chí Minh vẫn nguyên giá trị thời đại. Hệ thống chính trị và mỗi người Việt Nam, từ trong thực tiễn sinh động không ngừng biến đổi, sẽ tìm thấy trong di sản của các bậc thầy tinh thần xử trí mọi việc và phương pháp làm việc biện chứng, để tiếp tục kế thừa và phát triển, làm cho lý luận của các ông luôn luôn là một học thuyết đầy sinh khí.

⁽⁵⁾ Hồ Chí Minh: Toàn tập, Sdd, t.5, tr.286.